



ZRSVN

Glasilno Zavoda RS za varstvo narave | Leto 11 | Številka 1/2014

41

N-vestnik



ŽLED

mag. Daniel Rojšek

Žled, požled, požledica, tudi poledica, je naravni pojav, ki nastane, kadar dežuje oziroma rosi pri temperaturah pod lediščem. Kapljice v trenutku primrznejo na podhlajeno osnovo, kjer se led kopiči. Količina ledu tako lahko zelo naraste. Kadar preseže nosilno zmogljivost podlage, se ta zlomi in takrat govorimo o žledolomu.



V naravi ni ne škode ne koristi, ne dobrega ne slabega, so le dejavniki in pojavi, ki so med seboj vzročno, tesno oziroma le malo povezani ali pa sploh ne. Tega se ljudje premalo zavedamo. Žledolom velikih razsežnosti povzroči ogromno polomljenega lesa in ta je vir novega življenja za glive, žuželke, male sesalce, ptiče, in druge živali. Zdravo drevje in grmovje se razmeroma hitro obraste, skratka nič ne gre v nič.

Splošno človeško dojemanje žleda je drugačno. Gre namreč za pojav, ki ga človek nikakor ne more obvladati, temveč se mu mora prilagoditi in to je zelo težko. Žledolom se ne pojavlja redno, temveč nastane občasno, v velikim obsegu le redko. Človeški spomin je kratek, zato družba na ledene ujme navadno ni dovolj pripravljena. To je pokazal tudi letošnji žled, ki je zajel velik del Slovenije in ohromil približno četrtino prebivalstva. Če bi se ljudje bolj zavedali soodvisnosti z naravnimi pojavi, bi se na ledene ter druge ujme bolje pripravili. Težav in tudi stroškov bi bilo tako bistveno manj.

»LISTATA NA NATURATA« ...

Tina Klemenčič

.. ali seznam območij Natura 2000 (tako nekako) je bila le ena od tem, o kateri smo govorili na delavnici TAIEX v Skopju 27. in 28. marca letos. TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange Instrument) je instrument Evropske komisije, ki zagotavlja tehnično pomoč in svetovanje v zvezi s transpozicijo evropske zakonodaje v nacionalno zakonodajo držav upravičenk in posledično administracijo, implementacijo in uveljavitev te zakonodaje. Namenjen je tehničnemu usposabljanju, zbiranju in podaji razpoložljivih informacij in posredovanju izkušenj ter podpori partnerskim državam z namenom približevanja, uporabe in uveljavljanja zakonodaje evropske skupnosti.



Predavatelji prvega dne, levo direktor Krajčič, v sredini predstavnica EC in vodja oddelka za naravo na makedonskem Ministrstvu za okolje

Makedonija ima status države kandidatke, ki se pripravlja na vstop v EU leta 2020. V okviru priprav je tudi prilagoditev zakonodaje na področju ohranjanja narave. Namen delavnice je bil posredovanje primerov dobre prakse držav članic EU v zvezi z implementacijo evropske zakonodaje s področja ohranjanja narave s posebnim poudarkom na direktivi o habitatih in direktivi o pticah. Evropska komisija je preko sodelovanja strokovnjakov iz Slovaške, Hrvaške in Slovenije zagotovila podajo strokovnega znanja in izkušenj v zvezi z Naturo 2000.



Za slovenske predstavitve je bilo veliko zanimanja

Slovensko ekipo smo sestavljali dr. Darij Krajčič, mag. Mateja Nose Marolt in Tina Klemenčič iz ZRSVN ter dr. Peter Skoberne iz Triglavskega narodnega parka. Prvi dan delavnice smo predstavili slovensko ureditev in izkušnje z implementacijo omenjenih direktiv, kako smo v Sloveniji vzpostavili in razvijali omrežje Natura 2000, princip upravljanja z različnimi območji ter izkušnje s prenosom določil Nature 2000 v slovensko zakonodajo. Drugi dan smo začeli z izkušnjami pri implementaciji direktiv, ki določajo presoje vplivov na okolje v povezavi s presojo sprejemljivosti na območjih Natura 2000 in nadaljevali z za udeležence zelo zanimivo predstavitevjo izzivov pri komunikaciji z deležniki ob vzpostavitvi in življenju z Naturo 2000.

Vzdušje na delavnici je bilo takšno, kot smo od (bivših) bratov pričakovali: toplo, prijetno in domače. Ob prebijanju skozi predstavitve v grabljicah (cirilici) ter sporazumevanju v »balkanskem esperantu« smo navezali pristen stik z udeleženci delavnice. Ti so pokazali iskren interes in motivacijo ter postavljali številna vprašanja, tako med formalnim delom kot tudi med odmori za kavo, srečanjih na hodnikih in večernem druženju ob lokalnih specialitetah. Tudi odzivi po delavnici, osebne zahvale udeležencev, sporočila organizatorjev in naše dobro počutje pričajo o vsestranskem zadovoljstvu, ki postavlja dobre temelje za nadaljnje sodelovanje.



Udeleženci delavnice

SKLAD ZA NARAVO POHORJE

Mojca Tomažič



Skład za naravo Pohorje (v nadaljevanju Skład), katerega podpisniki so Unior kovaška industrija d.d. (v nadaljevanju Unior Turizem), Občina Zreče in Zavod RS za varstvo narave, teče svoj drugi krog. V mesecu oktobru 2013 je bil, na podlagi izraženih skupnih interesov in s ciljem nadaljevanja uspešnega sodelovanja, podpisan drugi Dogovor o sodelovanju. Tokrat za nedoločen čas. Ob izteku uspešnega štiriletnega obdobja (2009 - 2013) in ugotovitvi podpisnikov, da obstaja skupen interes za nadaljevanje sodelovanja pri ohranjanju narave, naravovarstvenem osveščanju ter trajnostnem in sonaravnem razvoju narave na območju Pohorja. Pri Uniorju Turizem, ki je ustanovil Skład,

se na posebnem računu zbirajo sredstva, ki so namenjena izvajanju akcij, projektov in drugih aktivnosti s področja ohranjanja narave.



Slovesno podpisovanje Dogovora o sodelovanju

Vsak od podpisnikov ima določene obveznosti. Unior Turizem vodi in organizira delo posebne Komisije Sklada. Zavod RS za varstvo narave sodeluje s strokovnim znanjem s področja ohranjanja narave, svetovanjem in poznavanjem zakonodaje pri izvajanju akcij in projektov. Občina Zreče s prostorsko politiko podpira trajnostni in sonaravni razvoj ter finančno in strokovno podpira delovanje Sklada. O porabi sredstev Sklada odloča posebna Komisija Sklada. Komisija prav tako pripravi Program dela v katerem opredeli višino sredstev namenjenih ohranjanju narave ter konkretne naravovarstvene akcije. Denar v Sklad večinoma priteka od prodaje smučarskih in tekaških kart ter iz vsakoletne organizacije pokala VIP CUP.



V preteklih štirih letih je Sklad opravil ali sodeloval pri številnih nalogah in akcijah, predavanjih, izvedbi delavnic. Naj omenim le nekatere - izdelava celostne grafične podobe, promocijski pingvini, izvedba novinarskih konferenc, zamenjava table Lovrenška jezera, izveden fotonatečaj »Naj fotografije narave s Pohorja«, sodelovanje pri organizaciji Natreg dneva, izdelane razglednice Sklada in koledar. V hotelu Planja na Rogli smo odprli Naravovarstveni kotiček, kjer smo preko številnih razstav in predstavitev promovirali Sklad, naravovarstvene akcije in aktivnosti v okviru projektov.

V sodelovanju z Zvezo za tehnično kulturo Slovenije so bili izvedeni trije mladinski raziskovalni tabori. V cilju promocije Sklada so bile izdelane zastave Sklada, velike in namizne. Velika sedaj plapolja pred hotelom Planja na Rogli. Tudi v letošnjem letu bomo zbrana sredstva namenili organizaciji mladinskega raziskovalnega tabora na Rogli, izvedena bo celostna ureditev Škratove učne poti, sodelovali bomo pri čiščenju pohorskih planj ter pri promociji in interpretaciji vzorčnega mokrišča barje Ostruščica in STC Petre Majdič ter promociji izdelkov s Pohorja.

Aktivnosti Sklada se bodo v naslednjem obdobju nadaljevale. Nekaj več časa in energije bo usmerjenega tudi spodbujanju pristopa in vključevanju novih članov na območju celotnega Pohorja, občin, posameznikov in zainteresiranih za ohranjanje narave Pohorja, pod pogojem, da so pripravljene, tudi finančno, podpreti namene in cilje Sklada zapisane v Dogovoru.

ODPRTE PRELETNE ODPRTINE ZA NETOPIRJE

Karolina Rebernik

Z Monitoringom populacij izbranih ciljnih vrst netopirjev 2012 je bilo ugotovljeno izjemno poslabšanje stanja ohranjenosti kotišč in številčni upad malih podkovnjakov (*Rhinolophus hipposideros*) na območju Ljubljanskega barja. Zaradi njihovih kotišč obstaja možnost, da ta vrsta v kratkem izgine iz vzhodnega dela Ljubljanskega barja. Da se to ne bi zgodilo, smo pri ohranjanju kotišč združili moči Zavod RS za varstvo narave in Krajinski park Ljubljansko barje.

V naravovarstveno akcijo je bilo vključenih sedem cerkva v župniji Ig, Tomišelj in Vrhnika. Najpogostejši razlog uničenih ali okrnjenih kotišč je bilo zamreženje preletnih odprtín, zaradi preprečevanja naselitve golobov. Vendar so se z namestitvijo mrež zaprli tudi prehodi za netopirje, ki imajo pogosto kotišča na podstrešjih cerkva. V okviru akcije smo v cerkvah izvedli ukrepe, ki omogočajo preletavanje netopirjev, golobom pa je preprečen vstop v notranjost. Tako smo namesto mrež na okrogle line namestili prečne letve v vertikalnem razmiku 5 cm ter na zunanjo stran namestili bodice proti pristajanju golobov. Nekatere odprtine smo do polovice odmerežili in ponekod odprli prehode, ki niso vidni golobom, netopirji pa jih lahko uporabljajo. V dveh cerkvah smo v izogib naselitve golobov z gosto mrežo zamrežili



okna na zvoniku, saj te odprtine niso bile glavna preletna pot za netopirje, odprte pa smo pustili njihove glavne poti. V večini cerkva smo na podstrešje položili ponjavo za lažje odstranjevanje netopirskega gvana, v cerkvi v Podkraju pa bomo v jesenskem času izvedli čistilno akcijo.



Ureditev line od znotraj

Na ta način smo z relativno preprostimi ukrepi zagotovili možnost vzpostavitve nekdanjih kotičč. Pomembno je bilo, da smo ukrepe izvedli še preden se vrnejo netopirji iz zimskih zatočišč, v poletnem času pa bomo preverili uspešnost njihove ponovne naselitve.



Preletna lina z zunanje strani

Tekom akcije smo prebродili kar nekaj komunikacijskih težav in dobili podporo Nadškofije Ljubljana pri ohranjanju populacij netopirjev. Sodelovali smo z več župniki in ključarji, zato je bila akcija z vidika ozaveščanja uspešno zaključena, epilog pa bo dobila s predstavitvijo širši javnosti tudi v okviru Mednarodne noči netopirjev.

DOGOVOR O ZAPRTJU PLEZALNE SMERI V OSPU

mag. Barbara Vidmar

Z ornitologi Društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije smo v lanskem letu zabeležili gnezdo sokola selca v stenah Ospa prav na poteku ene izmed plezalnih smeri, imenovane Internacionala. Plezanje čez njegovo gnezdo je bil najverjetnejši vzrok, da v zadnjih trinajstih letih, odkar ta vrsta tu gnezdi, gnezdenje ni bilo vedno uspešno. Zavod RS za varstvo narave je zato predlagal, da plezanje čez gnezdo v času gnezdenja te ptice tri mesece (marec, april, maj) ne bi potekalo in predlog so v Planinski zvezi Slovenije sprejeli. V nadaljevanju smo na Zavodu RS za varstvo narave pripravili

vsebino obvestila plezalcem v treh jezikih, plezalci pa so obvestilo izdelali, ter ga pritrtili na vidno mesto ob vznožju Osapske udornice ter na začetku plezalne smeri v sami steni. Obvestilo so objavili tudi na svojih spletnih straneh ter ga posredovali v vse slovenske plezalne klube. Potekajo dogovori, da bi obvestili tudi planinske zveze sosednjih držav ter Češke, Slovaške in Poljske. Skupaj si nadejamo, da bo to utrlo pot dogovarjanja in usklajevanja interesov plezalcev, rastlin, živali in prebivalcev pod stenami, najprej v Ospu, kasneje tudi na Kraškem robu, drugod po Sloveniji in Evropi. Tako si predstavljamo pot, ki pripomore k sobivanju ljudi in ohranjanju narave.



Sokol selca gnezdi v Osapski steni

SANIRANI MOGOČNA PLATANA IN LIPA V CELJU

Matej Demšar

V okviru naravovarstvenih akcij na ZRSVN in Programa urejanja zavarovanih dendroloških naravnih spomenikov v Mestni občini Celje, sta bili sanirani dve drevesi in sicer platana pri hotelu Štorman in Intiharjeva lipa. Obe drevesi sta bili v preteklosti že podvrženi sanaciji, vendar so razmere (odpadanje suhih vej), terjale ponoven poseg v krošnjo dreves.

Intiharjeva lipa (*Tilia platyphyllos*) raste ob in nad avtosalonom in potencialno ogroža ljudi, objekte, avtomobile. Zato je potrebno redno spremljanje stanja drevesa in po potrebi tudi pogostejši preventivni posegi v drevo. Iz tega razloga je bila izvedena sanacija lipe, ki je obsegala predvsem čiščenje krošnje, kar je pomenilo odstranjevanje suhih vej, štrcljev in adventivnih poganjkov. Obenem se je zvišal profil krošnje. Po posegu je drevo varnejše, predvsem pa zaradi strokovne izvedbe poseg ni škodil vitalnosti oz. »zdravju« drevesa.

Drugo drevo, ki je bilo sanirano v marcu letošnjega leta je platana (*Platanus x hispanica*), ki raste ob hotelu Štorman. Drevo je res mogočno in zaradi tega je bila sanacija zelo zahtevna. Lahko bi dejali, da vsak posamezen vrh tega drevesa dosega kriterije za naravno vrednoto, po obsegu debla (540 cm) in višini (32 m) pa je tako ali tako eno največjih dreves daleč naokoli.



Intiharjeva lipa

Sanacija je obsegala čiščenje krošnje, razbremenitev vrhov in redčenje koncev vej, odstranitev povešenih vej ter preventivno statično in dinamično povezavo vrhov drevesa.

Zahtevnost sanacije pogojuje predvsem velikost drevesa in to je bilo pri platani še posebej izraženo. Med sanacijo smo opazili tudi sumljive suhe in sušeče se veje, ki so imele znake bolezni masarijsko odmiranje platane. Bolezen povzroči zelo hitro sušenje vej (v eni rastni sezoni), nekroze pa se pojavijo na zgornji strani veje, tako da s spodnje strani niso vidne. Sum bolezni na naši platani še ni bil potrjen. Na obolelih platanah pa zaradi možnosti odloma vej ni priporočljivo plezanje z uporabo vravnih tehnik, ki se pogosto uporablja pri sanaciji tako velikih dreves. K sreči je zgradba drevesa omogočala sanacijo z uporabo dvizne košare, ki je segla do višine 29 m. Tako smo tudi to zgodbo pripeljali do uspešnega konca.



Izvedba sanacije s pomočjo dvizne košare

Pri vsem tem je pri akciji potrebno poudariti dobro sodelovanje med ZRSVN OE Celje in Mestno občino Celje, ki je bilo leta 2003 tudi formalizirano preko »Programa urejanja zavarovanih dendroloških naravnih spomenikov v Mestni občini Celje«, pri katerem sodeluje tudi celjska območna enota ZGS.



Platana pri Štormanu

ČIŠČENJE PROFILOV NA GEOLOŠKIH NARAVNIH VREDNOTAH

Martina Stupar

Geološke naravne vrednote, še posebej če gre za manjše geološke profile, lahko v naravi opazujemo dokler so kamnine neporaščene. Rešitev je čiščenje zarasti.

V ta namen smo Zavod RS za varstvo narave, Slovensko geološko društvo in študenti geologije od ideje prvič naredili korak naprej. Združili smo koristno s prijetnim, saj poleg tega, da se študenti seznanijo z geološkimi značilnostmi in z osnovami varstva narave, aktivno s konkretno akcijo pripomorejo k izboljšanju stanja geoloških naravnih vrednot na terenu.



Čiščenje profila na Kozjanskem

Prvo akcijo smo konec leta 2013 izpeljali v Kozjanskem parku. Tamkajšnja geologinja Mojca Kunst je takoj videla možnost sodelovanja in nas povabila k čiščenju treh profilov, ki jih ogroža zaraščanje. Pripravila je tudi potrebno orodje in poskrbela za predstavitev geologije, ki smo jo z zanimanjem spremljali že v Info centru parka. Po predstavitvi, kjer smo si ogledali tudi predstavitveni film o parku, smo odšli na teren. Najprej smo »zagrizli« v brežino nad cesto v Podsredi, na nahajališču školjk v miocenskem litotamnijskem apnencu. V dveh skupinah smo na 80 m dolgem profilu očistili dve golici. Po tem, ko smo očistili tudi cestišče smo se preselili na Trebče, kjer se pod bujnim rastjem skriva geološka meja med spodnje miocenskimi peski in peščenjaki ter litotamnijskim apnencem. Pobočje je strmo in težko dostopno, zato so v tem delu čistili le najpogumnejše študentke in študenti. Ostali smo se peš napotili na ogled plasti z okamnelimi školjkami v bližnji okolici. Ker se je dežju zelo mudilo, nismo uspeli dokončati začetega. V okolici Olimja smo si ogledali ostanke rudniškega rova, profil z antiklinalo (gubo) v srednjetriasnem glinavcu in apnencu (pri Čarovnici), ter profil z vulkansko kamnino diabaz iz srednjega triasa.



Nahajališče fosilov v Podsredi

Akcijo smo zaključili z malico na Jelenovem grebenu, ter s skupnim sklepom, da so tovrstne akcije za študente dovolj atraktivne in zanimive, za Slovensko geološko društvo primer medgeneracijskega sodelovanja, imajo pa tudi velik vzgojno izobraževalni pomen, za Zavod RS za varstvo narave pa koristna izkušnja in primer dobre prakse, ki jo kaže nadaljevati tudi v prihodnje.

DVOŽIVKE LAHKO IZBIRAJO...

Matej Simčič



V Hrastu pri Vinici smo se po dokaj mili zimi hitro spet pojavili na sceni. Z domačini smo namreč v začetku marca že šestič zapored postavili varovalno ograjo za dvoživke, tokrat v skupni dolžini 300 m. Po zaslugi projekta WETMAN je bilo postavljanje ograje na zahodnem delu kala zelo enostavno – pred slabim letom smo brežine namreč uredili dvoživkam in ostalim majhnim organizmom prijazno.



Ograja v vasi Hrast pri Vinici

Pri prenašanju dvoživk so nam pomagali učenci SŠ Grm iz Novega mesta in OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja. Letošnje leto smo opazili precej nižje gostote dvoživk kot prejšnja leta. Ker prihaja do podobnega nihanja tudi na ostalih območjih v Sloveniji, sklepamo, da so za to »krive« vremenske razmere v zadnjih letih. V času oddaje članka so se iz večine mrestov že razvili paglavci in čez nekaj tednov bo promet iz kala v zaledje zopet zelo gost. Veseli nas, da smo tudi v obeh ostalih obnovljenih kalih opazili veliko mresta – v kalu Krivače je to že tradicionalno, v Kršeljivcu pa se zgodba po približno 20-ih letih sušnega obdobja začenja znova. V šali bi lahko rekli, da so poročni paketi za dvoživke na skrajnem jugu Slovenije iz leta v leto bolj bogati ☺.



Domačini po postavitvi ograje

K izredni medijski pokritosti naravovarstvene akcije je pripomogla podpora kolegic za odnose z javnostmi iz Osrednje enote. Akcija je bila namreč komunikacijsko najbolj odmevna doslej. Zahvaljujoč medijski odmevnosti akcije smo ob kalih posneli material za dve oddaji, ki bosta predvajani na RTV Slovenija. Glavni temi teh oddaj sta močvirska sklednica in dvoživke. Še preden pa smo začeli razmišljati o dvoživkah, smo čez zimo izvajali komunikacijo na temo upravljanja kalov. Naravovarstvene usmeritve smo oblikovali glede na ekološke zahteve močvirske sklednice in ostalih prebivalcev kalov okoli Hrasta. Predhodno smo jih uskladili s strokovnjaki za močvirsko sklednico in za pašo. Usmeritve bodo del pogodbe med najemnikoma



in lastnikom zemljišč (Občina Črnomelj). Z omenjenimi aktivnostmi se trudimo obuditi nekoč tradicionalno rabo kmetijskih zemljišč in živino iz hlevov zopet pripeljati v naravo.

DELA NA MRTVICAH MURE ZAKLJUČENA

Aleksander Koren



Konec februarja smo zaključili obnovitvena hidrološka dela na mrtvicah Nagy Parlag in Petišovsko jezero (Csiko Legelo), ki jih v sklopu projekta WETMAN izvajamo na projektnem območju Mura pri Petiovcih.



Mrtvica Csiko Legelo ali Petišovsko jezero

V zadnjih tednih se je glavnina del izvajala na mrtvici Petišovsko jezero iz katere smo izkopal približno 9.000 m³ mulja. Obnovili smo približno 200 m mrtvice. Pri izvedbi del smo posebno pozornost namenili ohranitvi obstoječe obrežne vegetacije in oblikovanju strukturirane brežine mrtvice.



Izvajanje del na mrtvici Nagy Parlag

Dela smo zaključili tudi na območju gramoznice Lakoš, kjer smo z izkopanim materialom iz mrtvic uredili plitvine in položne brežine gramoznice. Poškodovane brežine mrtvice Nagy Parlag smo zasadili s sadikami črne jelše ter potaknjenci vrb in topolov. Obnovljena mokrišča ob Muri pričakujejo prve rastlinske in živalske prebivalce ob spomladanskem prebujanju narave.

DRAGOCENA MOKRIŠČA NA RTV SLOVENIJA

Mateja Kocjan



Potem, ko smo na Zavodu RS za varstvo narave sodelovali pri pripravi dokumentarnega filma o mokriščih v projektu WETMAN, težko pričakali film in nato še pripravili celo podporno serijo oddaj, smo končno dočakali tudi televizijsko premiero filma prav na svetovni dan mokrišč.

Pred tem pa smo imeli še predpremiero in sicer v petek 31. januarja v Kinodvoru v Ljubljani. Tudi minister za kmetijstvo in okolje, mag. Dejan Židan je ocenil, da je dogodek tako pomemben, da je filmu kot glavni govorec pred ogledom dodal še večji pomen. Prav tako so se predpremiere udeležili številni partnerji, direktorji različnih organizacij in podjetij, zaposleni, izvajalci del v projektu Wetman kot tudi ustvarjalci filma. Dvorana je bila praktično polna in pozornemu očesu ni ušlo, da so gostje film spremljali z zanimanjem, da so se med filmom celo smejali (pa ni bila komedija),...



Nagovor ministra Židana na predpremiери filma

Film je bil napovedan na vseh programih RTV Slovenija, sodelovali smo v nekaterih oddajah. 2. februarja zvečer, ko je bil film tudi premierno predvajan na prvem programu TV Slovenija, si ga je ogledalo več kot 82.000 gledalcev. To je izjemna številka za dokumentarni film, v naslednjih dveh ponovitvah, pa je film dosegel gledanost okrog 10.000 gledalcev.

V filmu so predstavljeni različni tipi mokrišč, njihove značilnosti in pomen, voditelj pa nas popelje tudi na nekatera projektna območja, kjer so potekale in še potekajo aktivnosti za izboljšanje stanja posameznega mokrišča.

S filmom smo želeli gledalcem približati izjemno vrednost in pomen mokrišč ter predstaviti pomen ohranjanja biotske raznovrstnosti, predstaviti tudi projekt WETMAN na način, da bo film aktualen, tudi ko se bodo projektne aktivnosti iztekle.

Na Zavodu imamo sedaj tudi kopije filma s katerimi bomo deležnikom v bodoče lahko predstavili film in jim približali ta bogata življenjska okolja ter njihove pomembne funkcije.



Snemanje dokumentarnega filma na Zelencih



Vzhodni del planine Govnač z ohranjeno travno rušo

REVITALIZACIJA PAŠNIH POVRŠIN V TNP

Tomaž Kralj, dr. Mirjam Dular

V avgustu in septembru 2013 je Javni



zavod Triglavski narodni park v okviru projekta ALPA izvedel čiščenje zarasti na bohinjskih planinah Ovčarija, Krošnja in Govnač, v skupnem obsegu 19,5 ha, od tega 1,5 ha na planini Krošnja, 15 ha na planini Govnač ter 3 ha na planini Ovčarija. V vseh primerih gre za območja ponovne revitalizacije pašnih površin, zaraslih z ruševjem. Na planinah Govnač in Krošnja je najemnik planin že leta 2008 začel s postopno revitalizacijo. Planini sta se v zadnjih tridesetih letih brez aktivne rabe dodobra zarasli. Na planini Ovčarija je proces zaraščanja tekkel nekoliko počasneje, saj je planina bila v rabi, vendar je število pašnih živali tekom let postopoma upadalo.

Tovrstni ukrepi so nujni in smiselni tudi v bodoče, tako iz naravovarstvenega kot tudi z vidika trajnostnega razvoja. Ustrezna aktivna raba antropogenih travnih površin je često tudi najboljši način za obranjanje dobrega stanja biodiveritete.



Odstranjevanje ruševja

FOTONATEČAJ V SODELOVANJU Z REVIJO ONA

mag. Mateja Nose Marolt



LIFE 11NAT/SI/880

Revija Ona in Onaplus z Zavodom RS za varstvo narave razpisujeta fotonatečaj. Slogan natečaja je Ljudje z naravo, narava za ljudi. Namen fotonatečaja pa je prispevati k boljši prepoznavnosti odnosa med človekom in naravo, njenemu sobivanju in vzajemni blaginji. Človek s svojimi aktivnostmi, če so le te trajnostno naravnane, lahko pripomore k ohranjanju narave. Z izvajanjem nekaterih tradicionalnih aktivnosti človek prispeva k ohranjanju ugodnega stanja nekaterih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ali habitatov. Namen fotonatečaja je tudi opozoriti na izgubljanje biotske pestrosti, kot posledice netrajnostnih človekovih ravnanj. Le ti predstavljajo grožnjo pri ohranjanju narave, v skrajnosti pa lahko vodijo tudi do propadanja habitatov in izumiranja rastlinskih in živalskih vrst.



Fotonatečaj je posvečen odnosu človeka in narave, njenemu sobivanju in vzajemni dobrobiti. Skrb človeka za naravo in trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri pripomoreta k dobrobiti tako človeka kot narave. Zato je slogan fotonatečaja »Ljudje z naravo, narava za ljudi«. Natečaj poteka v sklopu projekta LIFE SI Natura 2000 Upravljanje. Pravila in pogoji so objavljeni v revijah Ona

in Ona plus ter na www.delo.si pa tudi na povezavi na spletni strani Zavoda ter projekta PUN.